

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 5612/2020
17.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Есад Дуљевић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Татомир Лековић адвокат из ..., ради утврђења права својине по основу заједничког стицања, одлучујући о ревизијама тужиле и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4997/19 од 03.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 17.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиле и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4997/19 од 03.07.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару П 285/17 од 14.06.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужилца по основу стицања у ванбрачној заједници ванкњижни сувласник са уделом од $\frac{1}{2}$ идеална дела неукњижених непокретности наведених у овом ставу изреке, покретних ствари домаћинства наведених у овом ставу изреке и сточног фонда који се састоји од пет крава, 150 оваца и 150 јагњади, што је тужени дужан признати и дозволити тужилци упис права сусвојине на непокретностима у Републичком геодетском заводу - Служба за катастар непокретности у Сјеници, као и деобу наведених сувласничких удела у року од 15 дана по правноснажности пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је део тужбеног захтева којим је тужилца тражила да се утврди да је сувласник на једној породичној стамбеној згради димензија 10,20x9м која се састоји од сутерена и приземља на катастарској парцели .. уписаној у лист непокретности .. КО ..., теретних моторних возила марке „Мерцедес“ наведених у овом ставу изреке и оружја - пиштоља ЦЗ 7,62 и ловачког карабина ЦЗ. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се тужени обавезе на исплату износа од 100.000 евра на име $\frac{1}{2}$ идеална дела заједнички стечене уштеђевине, са законском затезном каматом од подношења тужбе до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка исплати тужилци износ од 552.250,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4997/19 од 03.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиле и туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Пазару П 285/17 од 14.06.2019. године у првом, другом и трећем ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у четвртом ставу изреке пресуде Вишег суда у Новом Пазару П 285/17 од 14.06.2019. године, тако што је обавезан тужени да на име трошкова парничног поступка исплати тужилци износ од 848.910,00 динара у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизије су благовремено изјавиле обе странке због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеним ревизијама, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизије странака нису основане.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је оценио све битне наводе тужилине жалбе, због чега нису основани наводи њене ревизије о постојању битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП. Ревизија туженог не садржи конкретне наводе о погрешној примени неке процесноправне одредбе од стране другостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су током септембра 1985. године засновале ванбрачну заједницу која је трајала до априла 2008. године. Заједница живота странака успостављена је у недовршеној породичној стамбеној згради на парцели .. КО ... (у катастру непокретности уписаној као својина ВВ), која је током њихове ванбрачне заједнице адаптирана и тако јој увећана вредност за 3,80% (радовима које наводи тужени), односно 11% (радовима које наводи тужила). Домаћинство странака бавило се пољопривредом, узгојем крава и оваца, и продајом сира и меса. Током ванбрачне заједнице странке су саградиле више објеката на парцелама .., .. и .. КО ... . Тужила је у домаћинству, поред кућних послова, обављала и послове у пољопривреди. У време престанка ванбрачне заједнице код туженог је остало пет крава и стадо од 150 оваца и 150 јагањаца.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 191. Породичног закона прописано је да је имовина коју су ванбрачни партнери стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници, њихова заједничка имовина и да се на имовинске односе ванбрачних партнера сходно примењују одредбе тог закона о имовинским односима супружника.

У конкретном случају утврђено је да су странке живеље у ванбрачној заједници од септембра 1985. године до априла 2008. године. Ту чињеницу странке су учиниле неспорном на главној расправи од 04.10.2011. године, а постојање ванбрачне заједнице утврђено је и другим доказима, исказима саслушаних сведока. Тужени није доказао

супротно - да ванбрачна заједница није постојала или да је трајала краће, а наводима да та чињеница није била неспорна, изнетим у ревизији, противно члану 407. став 2. ЗПП побија се правилност утврђеног чињеничног стања.

У време заснивања ванбрачне заједнице тужени је био власник породичне куће, саграђене на земљишту у својини трећег лица, у коју се тужила уселила. Током заједнице живота странака на кући су обављани одређени радови (о врсти и обиму тих радова између њих не постоји сагласност), којима је вредност куће увећана за 11% (радовима које наводи тужила), односно за 3,80% (радовима које наводи тужени). Сходном применом члана 170. Породичног закона, увећање вредности посебне имовине једног ванбрачног партнера је основ за стицање својинског удела другог ванбрачног партнера у тој имовини сразмерно његовом доприносу, ако је то увећање било знатно, а у супротном други ванбрачни партнер има право на потраживање у новцу, сразмерно свом доприносу. Увећање вредности предметне куће - посебне имовине туженог, у обе варијанте није знатно, због чега тужила не може основано захтевати свој удео у тој имовини. Ревизија тужиле у погледу те одлуке, не садржи конкретне наводе којима би се довела у сумњу правилност примењеног материјалног права.

Остала непокретна имовина стечена је у ванбрачној заједници и зато представља заједничку имовину странака. Одредбом члана 180. Породичног закона, која се сходно примењује на деобу заједничке имовине стечене у ванбрачној заједници, предвиђена је претпоставка да су удели ванбрачних партнера у тој имовини једнаки (став други). Та претпоставка је оборива, јер је ставом трећим истог члана прописано да већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине. Терет обарања ове претпоставке је на оном ванбрачном партнеру који тврди да постоје одређене околности због којих је његов допринос у стицању заједничке имовине већи. Оценом изведених доказа нижестепени судови су закључили да законска претпоставка о подједнаком уделу странака у стицању одређених непокретности није оборена. Овакав закључак је правилан, с` обзиром на утврђену чињеницу да су обе странке радиле на имању и да је тужила обављала све кућне послове. Овакав чињенично-правни закључак судова тужени неуспешно побија ревизијом, износећи и неке нове чињенице (да је тужилји предао у својину локал у ...).

Према одредби члана 228. ЗПП, странка је дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника, у складу са тим законом. Одредбом члана 231. став 1. тог закона, прописано је да ако суд на основу изведених доказа (члан 8) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице одлучује се применом правила о терету доказивања. По том правилу, странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остварење права, ако законом није другачије одређено. У овом спору, на основу доказа које је тужила предложила није са сигурношћу могло бити утврђено да су теретна возила и оружје имовина стечена у ванбрачној заједници странака, нити да је у време њеног престанка постојала уштећевина у износу од 200.000 евра коју је тужени задржао. На такав закључак, када је реч о уштећевини, супротно наводима ревизије не указује ни налаз вештака економске струке о могућем приходу домаћинства од одгајања стоке и продаје сточних

производа, односно остатку прихода по његовом умањењу за трошкове минималне потрошачке корпе.

Са свега наведеног, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић